

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Ljunga grundskola i Ånge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Ljunga grundsärskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framförallt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier hos Ljunga grundsärskola uppfylls i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i hög utsträckning* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn bör, tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning, kartlägga behoven och planera för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver *i hög utsträckning* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av verksamhetens förutsättningar, resultat och kvalitet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-08-07 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:6408) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte: 1 kap. 4, 5, 9–10 §§ skollagen (2010:800). Rektors pedagogiska ansvar och ansvar för inre organisation och för personalen: 2 kap. 9–10 och 34 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete enhetsnivå: 4 kap. 4–7 §§ skollagen.

Rektorns ansvar för att tillhandahålla flexibel, tidsenlig och tillgänglig utbildning: 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen.

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i hög utsträckning* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och utvärderar utbildningens kvalitet utifrån en bred bild av undervisningens genomförande, förutsättningar och elevernas progression. Rektorn fördelar arbetsuppgifter och ansvar samt leder och fördelar resurser utifrån verksamhetens behov och elevernas behov av en tillgänglig lärmiljö. Rektorn vidtar vid behov förbättringsåtgärder säkerställande att personalen har och får den kompetens som krävs.

Uppföljning, analys och utvecklingsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp, utvärderar och analyserar undervisningens kvalitet, elevernas progression, trivsel och upplevelser av trygghet samt skolans värdegrundsarbete utifrån flera olika sorters underlag. Rektorn följer upp och gör bedömningar av undervisningens förutsättningar och kvalitet genom klassrumsbesök och samtal med lärare och elevhälsopersonal. Rektorns uppföljning av elevernas progression baseras bland annat på återkommande avcheckningar, screeningar och i samtal med lärare och speciallärare. Rektorn följer systematiskt upp värdegrundsarbetet och skolans trygghetsresultat genom återkommande trivselenkäter och i samtal med pedagogisk personal och elevhälsa. Utifrån uppföljning och analys av verksamhetens förutsättningar, undervisningens kvalitet och elevernas progression mot målen genomförs utvecklingsinsatser. Exempelvis genomförs en satsning på att tillgängliggöra undervisningen samt en NPF-utbildning för personalen i såväl grundsärskolan som grundskolan som rektorn ansvarar för. Rektorn uppger i intervju att kommunen ger goda förutsättningar för kompetensutveckling för pedagogisk personal och att skolan har ett bra samarbete med SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten).

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolenheten med ett tydligt fokus på att skapa tillgängliga lärmiljöer för eleverna. Exempelvis har skolenheten delats upp i två grupper med separata lokaler för att bättre möta verksamhetens behov. Av intervjuer framgår att rektorn återkommande närvarar under lektioner för att skapa sig en uppdaterad bild av lärmiljön och undervisningens genomförande. Rektorn och lärarna uppger i intervju att skolan verkar för en flexibel utbildning, där det finns möjlighet för eleverna att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt att läsa ämnen utifrån grundskolans ämnesplaner. Av intervjuerna framgår att flera elever är aktuella för sådana lösningar. I intervju framgår att rektorn leder detta arbete genom att bland annat se till att såväl lärare på grundskolan som grundsärskolan har rätt kompetens. Några exempel på detta, utöver att samtliga lärare läser samma NPF-utbildning, är att de deltar i gemensamma träffar kring de nya läroplanerna och att lärarna på grundsärskolan deltar i bedömning av nationella prov för elever i grundskolans årskurs 3. Detta arbetssätt ger, enligt rektorn, goda förutsättningar att skapa flexibilitet.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan i *hög utsträckning* motsvarar kvalitetskriterierna inom området.

Undervisning

Författningsstöd

Utbildningens syfte: 1 kap. 4 § skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Grundsärskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen. *Strukturerad undervisning:* 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är strukturerad och att strukturen är välbekant för eleverna. Undervisningen genomsyras av såväl individuella anpassningar som gruppanpassningar så att varje elev stimuleras och utmanas i flera olika sammanhang. Undervisningen är varierad och väl anpassad utifrån elevernas förutsättningar och behov samt verksamhetens mål.

Variation och stimulans

Granskningen visar att undervisningen är varierad och stimulerande för eleverna. Lärare och assistenter arbetar tillsammans för att ge eleverna ett aktivt stöd så att eleverna förstår, kommer igång med och bibehåller sitt engagemang för skolarbetet. Eleverna arbetar både enskilt och i grupp med uppgifter som stimulerar socialt deltagande. Det finns en bra variation och balans mellan olika uppgifter och aktiviteter. Lärarna skapar exempelvis mindre undervisningsgrupper utifrån elevernas kunskapsnivå och sociala förmågor för att på så sätt kunna anpassa nivån på undervisningen och kunna stimulera elevernas lärande. Här skapar lärarna även undervisningsgrupper där elever från grundskolan och träningsskolan får mötas och ha gemensam undervisning som är väl anpassad utifrån elevernas förutsättningar och behov. Lärare och assistenter ger tydlig och positiv återkoppling till eleverna. Bildstöd, tidshjälpmiddel och andra anpassade hjälpmedel används i undervisningen.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur som eleverna känner igen sig i. Merparten av observerade lektioner följer samma struktur, med samling, uppstart, genomgång, elevaktivt inslag, pauser, återsamlingar och gemensamma

avslut. Under dagens första lektion går läraren igenom vad som ska göras under dagen och under lektionen. Vissa elever, som har behov av en lugnare miljö, får enskild genomgång utanför klassrummet. Såväl genomgångar som elevaktiva inslag är i de flesta fall väl anpassade utifrån såväl gruppens som individens nivå och behov. Av intervjuer och genomförda observationer framgår att undervisningen är målfokuserad, att eleverna i de flesta fall ges ett aktivt lärarstöd och att det finns ett nära samarbete mellan lärare och assistenter. Lärare och assistenter fotograferar löpande eleverna för att dokumentera undervisningen och elevernas lärande.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att undervisningen i *hög utsträckning* främjar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte samt hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4–5 och 10 §§ skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Trygghet och målinriktat arbete mot kränkande behandling: 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen.

Grundskolans syfte: 11 kap. 2 § skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i *flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det bedrivs ett aktivt arbete med att skapa social gemenskap och trygghet på skolan. Arbetet bedrivs i form av såväl främjande som förebyggande insatser som stärker elevernas personliga utveckling och lust att lära. Pedagogerna på skolan arbetar aktivt för att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Skolinspektionen bedömer emellertid att de aktiviteter som planeras och genomförs av pedagogerna saknar tydlig koppling till ett övergripande planerat arbete för elevernas aktiva deltagande i samhällslivet.

Trygghet i sociala sammanhang

Av granskningen framgår att det pågår ett aktivt värdegrundsarbete samt ett väl-fungerande arbete med att skapa trygghet på skolan. I detta arbete ingår också att skapa förutsättningar för umgänge och social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Av genomförda intervjuer framgår att såväl lärare och assistenter som elever upplever att tryggheten på skolan är god. Den pedagogiska personalen skaffar sig kontinuerlig kännedom om elevernas upplevelser av tryggheten på skolan genom sin dagliga interaktion med eleverna. Vidare framgår också att tryggheten även utvärderas med hjälp av en trivselenkät som besvaras av eleverna. Av intervjuerna framgår emellertid att lärarna inte anser att den enkät som huvudman och rektor tillhandahåller är anpassad för grundskolans elever. Lärarna uppger att enkäten är för svår och att eleverna därför inte kan besvara frågorna på ett rättvisande sätt. Av granskningen framgår vidare att den pedagogiska personalen därför använder anpassad version, som lärarna tagit fram. Representanter för huvudmannen uppger i intervju att de är medvetna om att den enkät som huvudmannen tillhandahåller behöver utvecklas för att bättre passa grundskolans elever.

Granskningen visar också att personalen har god kännedom om skolans rutiner för att förebygga, motverka och att rapportera kränkningar. Av insänd dokumentation framgår att Ljunga grundskola inte rapporterat in några kränkingsanmälningar till huvudmannen under de senaste tolv månaderna. I intervju berättar lärarna att de alltid agerar när någon situation uppstår där elever kan uppleva sig kränkta, men att det är väldigt svårt att avgöra vad som är en kränkning när det kommer till elever på grundskolan. Av intervju framgår att huvudmannen ställt frågor till rektor och pedagogisk personal kring hur det kommer sig att så få kränkingsärenden rapporteras. Huvudmannen uppger att det finns möjlighet till samverkan kring kränkningar på Särnet Y, som är en samverkansgrupp för pedagoger i grundskolan. Huvudmannen uppger också att de ändå ser ett behov av att ge grundskolan bättre förutsättningar att samverka med framförallt Fränsta grundskola i dessa frågor. Skolinspektionen ser positivt på huvudmannens ambitioner att uppmuntra samverkan för grundskolans personal i såväl länet som kommunen kring kränkingsproblematik.

Av granskningen framgår att lärarna och rektorn utifrån uppföljning och analys av tryggheten vidtar såväl förebyggande som främjande insatser i syfte att stärka tryggheten samt främja elevernas personliga utveckling och lust att lära. Några exempel på sådana insatser är återkommande samtal om hur man är en bra kompis och anordnande av gemensamma friluftsdagar och utedagar med grundskolan.

Deltagande i samhällslivet

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett aktivt arbete med att förbereda eleverna för deltagande i samhällslivet samt i att leva och verka i en digitaliserad värld. Vid skolan finns flera typer av digitala verktyg och hjälpmedel, exempelvis surfplattor som eleverna får möjlighet att arbeta med. Av intervjuer och insänd dokumentation framgår att pedagoger upplever att det finns ett behov av kompe-

tensutveckling när det kommer till det digitala området. I intervju framgår att huvudmannen har kännedom om detta och att kommunen håller på att vidta åtgärder för att förbättra situationen.

Granskningen visar att skolan genomför flera typer av aktiviteter som syftar till att ge eleverna möjlighet att möta och bekanta sig med det omgivande närsamhället och därigenom få konkreta erfarenheter från samhällslivet utanför skolan. Skolan deltar bland annat i kommunens kulturevenemang och gör studiebesök. Bland de studiebesök som genomförs återkommande är de jul- och påskspel som kyrkan i Fränsta bjuder in till. Av granskningen framgår även att skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att möta samhällslivet utanför skolan framförallt riktas mot att eleverna ska få möjlighet att möta kultur. Det framgår också att det saknas en övergripande och långsiktig planering, där personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning ingår, för att förbereda eleverna för deltagande i samhällslivet utanför skolan. Av intervjuer och insänd dokumentation framgår att det i kommunen finns studie- och yrkesvägledare, men att dessa fokuseras mot äldre elever. Ljunga grundsärskola har därför inte tillgång till studie- och yrkesvägledarkompetens. Detta medför att det faller på lärare och assistenter att tillgodose elevernas behov av konkreta erfarenheter av olika delar av samhället utanför skolan och att uppfylla verksamhetens uppdrag med att förbereda eleverna för deltagande i samhälls- och yrkesliv.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* motsvarar kvalitetskriterierna inom området, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör, tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning, kartlägga behoven och planera för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolinspektionens granskning visar att det överlag finns ett välfungerande arbete för att eleverna ska ges konkreta erfarenheter av det närliggande samhället. Granskningen visar emellertid att det saknas övergripande och långsiktig planering för detta arbete.

Av 11 kap. 2§ skollagen framgår att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Av läroplanen för grundsärskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbets-, förenings- och kulturliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av köns- tillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund. Studie- och yrkesvägledaren, el-

ler den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning kartlägger behoven och planerar för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Även om studie- och yrkesvägledaren själv inte leder alla aktiviteter behöver hen handleda lärarna i planeringen av arbetet och vara ett stöd i genomförandet. Detta så att eleverna i grundsärskolan ges goda möjligheter att under hela sin skolgång få praktiska erfarenheter av samhällets kulturutbud men även insikt i närsamhällets föreningsliv och yrkesliv. Huvudmannen behöver bistå med rätt förutsättningar för rektorn att kunna genomföra arbetet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

Likvärdig utbildning och rektors ansvar: 1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen. *Elevers utveckling mot målen och arbete med extra anpassningar och särskilt stöd:* 3 kap. 3, 5 och 7 §§ skollagen.

Grundsärskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 3, 5 och 11 skollagen. *Utvecklingssamtal och individuell studieplan:* 11 kap. 15–16 a §§ skollagen. *Betygssättning:* 11 kap. 17, 19–23 §§ skollagen.

Bedömningsstöd: 10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver *i hög utsträckning* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolans arbete med att bedöma elevernas kunskapsutveckling är välfungerande. Det sker ett fortlöpande samarbete mellan lärarna och mellan lärarna och assistenterna i bedömning av elevernas kunskaper utifrån gällande styrdokument och det finns ett tydligt syfte att utveckla undervisningen. Elevernas kunskapsutveckling återkopplas kontinuerligt till elever och vårdnadshavare.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna arbetar tillsammans med fortlöpande bedömning av elevernas kunskapsutveckling och att de tar in assistenternas bild i denna bedömning. Bedömningen återkopplas på sätt som är framåtsyftande och anpassade för eleverna. Utifrån de bedömningar som görs vidtar lärarna anpassningar av undervisningen. Lärarna uppger att de har återkommande träffar där samtliga lärare deltar i diskussioner om bedömning av elevernas kunskaper. Lärarna berättar att assistenternas bild av elevernas kunskapsutveckling tas med i den sammanvägda bedömningen.

Av granskningen framgår att lärarna använder de nationella bedömningsstöd som finns för att bedöma elevernas kunskaper. Utifrån sin bedömning av elevernas kunskaper och undervisningens genomförande anpassar lärarna undervisningen. Lärarna uppger att återkopplingen till eleverna sker återkommande under lektionerna samt mer formellt vid utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Varje år görs även klassavstämningar, där lärare, representanter för elevhälsan och rektorn tillsammans följer upp om eleverna verkligen befinner sig i rätt skolform.

Samverkan i frågor gällande bedömning

Av granskningen framgår att samverkan gällande bedömning och betygsättning fungerar väl på skolan. I intervju beskriver lärarna att de återkommande samtalen om bedömning av elevernas kunskaper utgår från styrdokumentet. Lärarna uppger att dessa samtal ger förutsättningar att finna en samsyn kring såväl hur de ska tolka betygsriterierna som hur de ska bedöma elevernas utveckling.

Av granskningen framgår emellertid att samtliga lärare som undervisar inte deltar i skolans samverkan i frågor gällande bedömning och betygsättning i grundsärskolan. Av intervjuer framgår att lärarna vid Fränsta skola som undervisar elever från Ljunga grundsärskola i nuläget inte deltar i några samtal om bedömning och betygsättning kopplat till Ljunga grundsärskola. Av granskningen framgår dock att lärarna deltar i gemensamma träffar kring utbildningen och deltar i gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Vidare framgår också att det under vårterminen 2023 kommer att finnas avsatt tid för lärarna vid Ljunga grundsärskola och Fränsta grundsärskola att återkommande samtala kring bedömning och betygsättning.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i hög utsträckning* bedriver ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

Huvudmannens ansvar att för en likvärdig utbildning som uppfyller syftet och tar hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4 och 9– 10 §§, 2 kap. 8–8 a §§ skollagen.

Kompetens för rektor, lärare och elevhälsa: 2 kap. 11–13, 18, 25 och 29 §§ skollagen (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Ansvar för kompetensutveckling, flexibilitet, lokaler och utrustning: 2 kap. 34–36 §§, 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete huvudmannanivå: 4 kap. 3 och 8 §§ skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen endast i begränsad omfattning gör en självständig uppföljning och analys av grundsärskolans verksamhet och resultat. Detta får i förlängningen en inskränkande inverkan på huvudmannens utsikter att ge behovsanpassat stöd till rektorn och skolenheten.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Granskningen visar att huvudmannen stödjer rektorn och skolan utifrån en relativt god kännedom om den verksamhet som bedrivs vid skolan. Huvudmannen arbetar på olika sätt för att underlätta samverkan med andras skolenheter. Exempelvis delar Ljunga grundsärskola, utöver rektor, även skolbyggnad, elevhälsoresurser och likabehandlingsplan med Ljunga grundskola. Rektorn beskriver i intervju att grundskolan och grundsärskolan integreras allt mer, och att de ser att detta kan stärka kvalitén i såväl grundskolan som grundsärskolan.

Av granskningen framgår att flera av de utvecklingsinsatser som huvudmannen initierat, exempelvis kring tillgänglighet, NPF-utbildning och implementeringen av de nya läroplanerna för grundskolan och grundsärskolan riktar sig till både grundskolan och grundsärskolan. I intervju uppger rektorn att tanken med att exempelvis samtliga skolor deltar i utvecklingsinsatserna bland annat medför att eleverna möter samma struktur. Detta underlättar exempelvis för grundsärskoleelever att läsa ämnen tillsammans med elever i grundskolan samt även övergången till årskurs 7, när de flesta elever börjar på Fränsta grundsärskola.

Av granskningen framgår också att huvudmannen i viss mån underlättar för och gynnar kontakter med omgivande samhälle. Exempelvis bokar huvudmannen ibland in kulturaktiviteter som grundsärskolans elever får ta del av. Huvudmannen tillhandahåller emellertid varken studie- och yrkesvägledarkompetens eller annat stöd till rektorn i arbetet med att förbereda eleverna för ett långsiktigt deltagande i samhällsliv och yrkesliv. Huvudmannen berättar i intervju att det finns studie- och yrkesvägledare i kommunen, men att denne framförallt arbetar mot äldre elever. Huvudmannen uppger att de insatser som nu görs från huvudmannen framförallt syftar till att eleverna ska få uppleva kultur medan arbetet med att förbereda eleverna på att delta i samhällslivet som aktiva samhällsmedborgare nog i allt för stor utsträckning lagts över på rektorn och lärarna.

Huvudmannens strukturer för uppföljning av verksamhetens kvalitet och det långsiktiga arbetet för att nå en god måluppfyllelse

Av granskningen framgår att huvudmannen följer upp och gör självständiga analyser av verksamheten vid skolan. Huvudmannen styr mot likvärdighet genom att se till att det finns en långsiktighet och systematik i att ge goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande.

Huvudmannen gör självständiga analyser av närvaro och likvärdigheten på grundsärskolan. Huvudmannen uppger i intervju att man strävar efter en likvärdighet i arbetet med grundskolan och grundsärskolan, och att grundsärskolan därigenom ska ges stort utrymme i huvudmannens uppföljning och utvecklingsarbete. Av granskningen framgår att huvudmannen har god kännedom om pedagogernas kompetens och den fysiska och pedagogiska lärmiljön på skolan. Skolans har nyligen fått större lokaler, för att möta verksamhetens och elevernas behov. Huvudmannen har i sin analys av den fysiska och pedagogiska lärmiljön på skolan sett att de nya lokalerna förvisso underlättat, men att det kraftigt ökade antalet elever i grundsärskolan ändå ger upphov till trångboddhet. Huvudmannen har i sin uppföljning av personalens kompetens nyligen gjort en kompetensförsörjningsplan och tagit initiativ till att alla skolor kommer att ta fram en utbildningsplan för sin personal. Huvudmannen uppger i intervju att de ser ett behov av att stärka den digitala kompetensen i såväl grundsärskolan som grundskolan. Det är, berättar huvudmannen, i nuläget lite otydligt vem som har ansvaret för att se till att personalen har rätt kompetens när det kommer till digitala hjälpmedel och verktyg.

Granskningen visar att huvudmannens uppföljning av kunskapsresultat och trygghetsresultat kan utvecklas. I intervju uppger huvudmannen att de känner till att det finns behov av att utveckla analysen av exempelvis kunskapsresultaten. Det görs en sammanställning på klassnivå av förvaltningen. Kunskapsresultaten följs inte upp över tid, något som skulle kunna göra det möjligt för huvudmannen att se mönster och tendenser i grundsärskolans resultat. I intervju uppger huvudmannen att man istället fokuserar på återkommande uppföljning av hur det går för de grundsärskoleelever som går vidare till gymnasieskolan. Huvudmannen har i sin uppföljning av trygghetsresultaten sett att eleverna vid Ljunga grundsärskola överlag verkar känna sig trygga, men att man reagerat på att det aldrig kommer in några kränkingsanmälningar. Huvudmannen framhåller att de svar man fick från skolpersonalen var

att det fanns ett välfungerande arbete kring trygghet och trivsel och för att motverka kränkningar. Huvudmannen uppger vidare att de ser ett behov av ökad samverkan mellan grundskolorna i Ljungaverk och Fränsta i syfte att skapa en bredare samsyn i hur man exempelvis ska se på och definiera kränkningar i grundskolan.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att huvudmannen *i flera delar* stödjer skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av verksamhetens resultat.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannens uppföljning av verksamhetens resultat bör utvecklas. Av granskningen framgår att huvudmannen inte gör någon egen uppföljning av kunskapsresultaten från grundskolan. Detta försvårar huvudmannens möjlighet att göra självständiga analyser, att stödja rektorn och att verka självständigt för att utveckla verksamhetens kvalitet.

Av skollagen (4 kap. 3 och 8 §§) framgår att huvudmannen kontinuerligt och systematiskt ska följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen fortsätter att utveckla sin uppföljning och styrning genom att förbättra sin analys av skolenhetens resultat. Analysen bör hjälpa huvudmannen att identifiera utvecklingsområden och ta beslut om utvecklingsåtgärder som är mer ändamålsenliga och träffsäkra för just grundskolan.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I den slutliga handläggningen har utredarna Anders Haglund (föredragande), Jessica Kristoffersson samt undervisningsrådet Agnetha Burström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Lektionsobservationer.
- Tre elevintervjuer.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med stödpersonal.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier: De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsgrunder, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsgrunderna beskriver de bedömningsområden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kvalitetskriterier.

Bedömningsgrunderna finns på Skolinspektionens hemsida: [Inspektionsformer \(skolinspektionen.se\)](https://www.ski.se/inspektionsformer) under rubriken *Så bedöms skolor, regelbunden kvalitetsgranskning*.

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15-16 november 2022. Besöket genomfördes av utredarna Anders Haglund och Jessica Kristoffersson.

Ljunga grundsärskola i Ljungaverk i Ånge kommun bedriver verksamhet i grundsärskolans årskurser 1-6. Grundsärskolan är lokalmässigt integrerad med Ljunga grundskola och delar därför utemiljö samt vissa undervisningslokaler med grundskolan. Vid granskningstillfället var 15 elever mottagna i grundsärskolan, merparten av eleverna läste enbart ämnen medan ett mindre antal läste ämnesområden. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Ljunga grundskola. Utbildningsnämnden ansvarar för grundsärskolans verksamhet.